

EXPUNERE DE MOTIVE

Asistența socială, componentă a sistemului de protecție socială, reprezintă ansamblul de instituții și măsuri prin care statul, autoritățile publice ale administrației locale și societatea civilă asigură prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a unor persoane și are ca obiectiv principal protejarea persoanelor care nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru integrare socială și acționează prin măsuri care includ prestații financiare sau în natură și servicii.

Asistența socială financiară a fost cea mai utilizată formă de sprijin asigurând un minimum de trai pentru cei mai nevoiași dintre cetățeni. Ajutorul social, alocațiile familiale, ajutoarele financiare sau de urgență, ajutoarele speciale și altele asemenea, deși implică un efort financiar considerabil din partea statului, au fost relativ ușor implementate în cadrul structurilor instituționale existente.

Nevoile oamenilor însă nu se rezumă doar la cele financiare. Pot exista persoane pentru care veniturile realizate sau obținute să le asigure un nivel decent de trai, dar care să nu poată, datorită unor motive de natură fizică, psihică și altele asemenea, să participe deplin ca membru cu drepturi egale al comunității.

La aceste probleme răspunsul îl constituie organizarea unui sistem coerent de servicii sociale și dezvoltarea acestuia în raport cu necesitățile, dar și posibilitățile existente.

În fapt, serviciile sociale permit persoanelor, grupurilor sociale și colectivităților să-și rezolve problemele privind adaptarea la o societate în evoluție, să pună în evidență cauzele care compromit echilibrul lor, în vederea ameliorării condițiilor sociale și economice.

Până în prezent serviciile sociale au fost dezvoltate, în special, pentru a răspunde punctual unor situații de criză și au privit asigurarea unei asistențe instituționalizate pentru copii, persoane cu handicap și persoane vârstnice, model care în cele din urmă accentua izolarea persoanelor și nu socializarea acestora.

Ulterior au fost găsite forme alternative de asistare a celor în nevoie, ca de exemplu plasamentul sau încredințarea copiilor unui asistent maternal profesionist, îngrijirea la domiciliu pentru vârstnici sau asistentul personal pentru persoanele cu handicap. Serviciile sociale alternative, serviciile de îngrijire la domiciliu s-au dezvoltat sporadic, cu o distribuție inechitabilă la nivelul diferitelor regiuni, fiind inițiate și puse în practică, mai ales, de organizații nonguvernamentale, după modele diverse, în funcție de țara care era implicată în finanțarea acestor programe.

Având în vedere necesitatea diversificării formelor de asistență prin dezvoltarea serviciilor sociale pentru categoriile de populație aflate în nevoie și, mai ales, acordarea acestora fără discriminare și în mod unitar, la un standard care să asigure răspunsul adecvat nevoilor cetățenilor, în conformitate cu legea-cadru, respectiv Legea nr.705/2001 privind sistemul național de asistență socială, a fost elaborată Ordonanța Guvernului privind serviciile sociale.

Acest act normativ stabilește modul de organizare, funcționare și finanțare a serviciilor sociale, stabilește tipurile de servicii și beneficiarii acestora.

Prezenta ordonanță reglementează următoarele aspecte:

- definirea serviciilor sociale ca un ansamblu complex de măsuri și acțiuni care au drept obiectiv menținerea, refacerea și dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de nevoie, cronice sau de urgență, în cazul în care persoana sau familia este incapabilă singură să o soluționeze;

- principiile care stau la baza realizării și acordării serviciilor sociale;

- responsabilitățile în realizarea serviciilor sociale care revin statului, comunităților locale și instituțiilor pe care le administrează, organismelor de securitate socială, precum și reprezentanților societății civile;

- organizarea serviciilor sociale la nivel de comunitate locală, în funcție de nevoile identificate, de numărul potențialilor beneficiari, de complexitatea situațiilor de dificultate și a gradului de risc social;

- clasificarea serviciilor sociale în servicii de asistență socială și servicii de îngrijire social-medicală;

- tipurile de servicii de asistență socială, respectiv:

- a) servicii cu caracter primar care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate sau vulnerabilitate care pot duce la marginalizarea sau excluziunea socială;

- b) servicii specializate care au drept scop menținerea, refacerea sau dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea unei situații de nevoie socială.

- definirea serviciilor de îngrijire social-medicală și a beneficiarilor acestora;

- tipurile de furnizori de servicii sociale;
- posibilitatea încheierii de convenții de parteneriat și contracte de acordare a serviciilor sociale între furnizorii de servicii sociale, în vederea acoperii necesarului de servicii la nivelul comunității;
- personalul care acordă serviciile sociale;
- categoriile de beneficiari ai serviciilor sociale;
- procesul de acordare a serviciilor sociale cu următoarele etape principale:
 - a) evaluare inițială;
 - b) elaborarea planului de intervenție;
 - c) evaluarea complexă;
 - d) elaborarea planului individualizat de asistență și îngrijire;
 - e) implementarea măsurilor prevăzute în planul de intervenție și în planul individualizat;
 - f) monitorizare;
 - g) reevaluare.
- răspunderea realizării diferitelor etape din procesul de acordare a serviciilor sociale.

În vederea realizării unui sistem eficient de servicii sociale, organizarea, funcționarea și acordarea acestora vor face obiectul unei activități complexe de monitorizare, evaluare și control realizată de personal de specialitate din cadrul direcțiilor teritoriale pentru dialog, familie și solidaritate socială, coordonate la nivel central de un compartiment de specialitate constituit la nivelul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

Monitorizarea, evaluarea și controlul serviciilor sociale presupun derularea unor activități care privesc:

- a) respectarea standardelor de performanță și calitate;
- b) calitatea serviciilor;
- c) performanța personalului;
- d) eficiența și eficacitatea serviciilor;
- e) gradul de satisfacție a beneficiarului.

De asemenea, prezenta ordonanță prevede sursele de finanțare a serviciilor sociale. Acestea se finanțează, în principal, din fonduri alocate de la bugetul de stat, bugetul consiliilor județene, respectiv al Consiliului general al municipiului București și bugetele locale.

La finanțarea serviciilor sociale contribuie și sumele provenite din donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea unor persoane fizice sau juridice din țară și străinătate, precum și din contribuția persoanelor beneficiare de servicii sociale.

Totodată, acest act normativ se înscrie și în obligațiile asumate de România în procesul de aderare la structurile europene și este elaborat în deplină concordanță cu prevederile art.13 și 14 din Carta Socială Europeană revizuită.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului privind serviciile sociale, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

